

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 354/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o., Potočná 2835/1 A, Čadca, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. CA-7C/52/2021-181 zo 17. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Navrhuje tiež priznať mu finančné zadostučinenie vo výške 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. CA-7C/52/2021-148 z 24. januára 2024 vydaným vyššou súdnou úradníčkou rozhodol tak, že sťažovateľovi ako žalovanému priznal náhradu trov konania vo výške 704,09 eur, ktorú je žalobca povinný zložiť na účet zástupcu žalovaného do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Na základe sťažnosti podanej žalobcom rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu z 24. januára 2024 vydané vyššou súdnou úradníčkou zmenil tak, že zaviazal žalobcu náhradu trov konania vo výške 704,09 eur uhradiť na účet sťažovateľa v pravidelných mesačných splátkach po 50 eur splatných vždy do 28. dňa každého kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto uznesenia až do úplného zaplatenia, s tým, že omeškanie jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia (I), a sťažovateľovi náhradu trov sťažnostného konania nepriznal (II). Poukazujúc na judikatúru ústavného súdu, okresný súd uviedol, že vyššia súdna úradníčka postupovala správne,

ak v uznesení z 24. januára 2024 určila hodnotu spornej nehnuteľnosti a v tom dôsledku i odmenu za jeden úkon právnej služby postupom podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, t. j. vo výške 1/13 výpočtového základu. Súd považoval sťažnosť žalobcu za nedôvodnú, aj čo sa týka priznania odmeny za úkon právnej služby – porady s klientom (6. júna 2022), keď tento úkon právnej služby vyhodnotil ako odôvodnený a účelne vynaložený, preto zaň sťažovateľovi prináleží náhrada. Okresný súd žiadosti žalobcu, ktorá bola súčasťou podanej sťažnosti, v časti povolenia splatiť sťažovateľovi náhradu trov konania priznaných vo výške 704,09 eur v mesačných splátkach po 50 eur vyhovel, a to vzhľadom na žalobcom v sťažnosti deklarovanú nepriaznivú finančnú situáciu, ktorá mu neumožňuje uhradiť trovy konania jednorazovo do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, berúc do úvahy, že sťažovateľ vo vyjadrení k sťažnosti žalobcu túto skutočnosť žiadnym spôsobom nenamietal ani nerozporoval. K sťažovateľom uplatnenému nároku na náhradu trov konania za právny úkon – vyjadrenie k sťažnosti okresný súd, poukazujúc na nález ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 207/2019, uviedol, že za trovy konania sa podľa právnej úpravy v § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t. j. v období od začiatku konania do jeho skončenia, a keďže konanie bolo v danej právnej veci právoplatne ukončené, sťažovateľovi odmena za úkon právnej služby, ktorý jeho právny zástupca po tomto skončení veci vykonal, nepatrí.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti napadnutému uzneseniu o sťažnosti proti výške náhrady trov konania podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že záver okresného súdu, podľa ktorého sťažovateľ nemá nárok na náhradu trov sťažnostného konania, keďže vec bola právoplatne skončená, nie je správny. Okresný súd v napadnutom uznesení potvrdil správnosť výpočtu náhrady trov konania v sume 704,09 eur, a teda sa stotožnil s obsahom sťažovateľom podaného vyjadrenia k sťažnosti. Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitnú právnu úpravu rozhodovania o trovách konania v štádiu po právoplatnom skončení konania v merite veci, preto sťažovateľ zastáva názor, že na vzniknutú procesnú situáciu je potrebné primerane aplikovať čl. 4 ods. 2 základných zásad CSP. Napadnuté uznesenie je formalistické, arbitrárne, svojvoľné, prijaté v zrejmom omyle, v rozpore s doterajšou súdnou praxou, právne neudržateľné, zasahujúce do samotnej podstaty práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a popierajúce zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ považuje za neprípustné a právne neudržateľné, aby nemal nárok na náhradu trov konania v sťažnostnom konaní len preto, lebo súd o trovách konania rozhoduje po právoplatnom skončení veci. Navyše za situácie, keď súd sťažovateľa vyzval, aby sa k sťažnosti žalobcu proti uzneseniu o výške trov konania vyjadril.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu o sťažnosti proti uzneseniu o výške náhrady trov konania.

5. Vzhľadom na to, že sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania, považuje ústavný súd za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, I. ÚS 630/2017, II. ÚS 495/2018, II. ÚS 255/2023). O takýto prípad vo veci sťažovateľa nejde.

6. Vo vzťahu k sťažovateľom vznesenej ťažiskovej námietke o nepriznaní ním uplatneného nároku na náhradu trov konania o sťažnosti, v ktorom bol sťažovateľ úspešný, ústavný súd poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej okresný súd ozrejmil dôvody svojho postupu, keď, poukazujúc na právne závery prijaté v náleze ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 207/2019, uviedol, že za trovy konania sa podľa právnej úpravy v § 251 CSP považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t. j. v období od začiatku konania do jeho skončenia, a keďže konanie bolo v danej právnej veci právoplatne ukončené, sťažovateľovi odmena za úkon právnej služby, ktorý jeho právny zástupca po tomto skončení veci vykonal, nepatrí.

7. Otázkou nároku na náhradu trov tzv. sťažnostného konania sa ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už opakovane zaoberal. Vo veci sp. zn. III. ÚS 420/2023 ústavný súd poukázal na to, že v ustanoveniach o sťažnosti ako osobitnom prostriedku nápravy nesprávnosti uznesení vyššieho súdneho úradníka niet žiadnych ustanovení o tom, že by všeobecným súdom bola daná právomoc osobitne rozhodovať o trovách „sťažnostného“ konania, a preto ani zo systematického pohľadu na zákonnú úpravu náhrady trov konania nemožno dospieť k záveru, že Civilný sporový poriadok predpokladá alebo súdom prvej inštancie stanovuje rozhodovať o náhrade trov sťažnosti po tom, čo o náhrade trov konania prvej inštancie rozhodli v súlade so zákonom v rozhodnutí, ktorým konanie na tejto inštancii všeobecného súdnictva končí. Ústavný súd rovnako poukázal na rôzne prípady procesnej aktivity strany sporu po právoplatnosti rozsudku vo veci samej, ktorá môže vyžadovať aj právne zastúpenie (vyčíslenie trov konania, žiadosť o vyznačenie právoplatnosti rozhodnutia, opravy vád rozsudku mimo uplatnenia riadneho opravného prostriedku – napr. návrh na opravu chyby v písaní a počítaní alebo návrh na doplnenie rozsudku). V tejto súvislosti ústavný súd uviedol, že ani pri týchto prostriedkoch nápravy, na ktoré je funkčne príslušný súd prvej inštancie, rovnako ako pri sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zákon nepredpokladá ďalšie rozhodovanie o náhrade trov konania. Ďalej dodal, že rozhodovanie o náhrade trov konania nie je cieľom sporového konania, ale zjednodušeným a koncentrovaným nástrojom na zabezpečenie náhrady ujmy, ktorá strane vznikla v súvislosti s uplatňovaním jej hmotného práva ako celku rôznych činností, a preto nie je dôvod na to, aby takáto sprievodná vedľajšia rozhodovacia činnosť všeobecných súdov, ktorá sa realizuje v jeho

prvej inštancii, bola vôbec rozložená do nekonečného množstva rozhodnutí o trovách jednotlivých štádií konania, napríklad aj v súvislosti so sťažnosťou proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

8. S uvedenými právnymi názormi sa ústavný súd stotožnil a poukázal na ne aj vo veci sp. zn. II. ÚS 199/2024. Vo veciach sp. zn. IV. ÚS 130/2024 a IV. ÚS 267/2024 nepovažoval ústavný súd za zjavne neodôvodnené, arbitrárne či ústavne neudržateľné uznesenia okresného súdu, resp. mestského súdu, ktorými procesne úspešným sťažovateľom nebol priznaný nárok na náhradu trov sťažnostného konania, zohľadňujúc osobitný charakter konania, keďže súdy rozhodovali o sťažnosti ako osobitnom prostriedku nápravy rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka, dôvodiac absenciou zákonnej, resp. podzákonnej úpravy tohto konania, resp. poukazujúc na skutočnosť, že o nároku na náhradu trov konania už bolo rozhodnuté.

9. Vychádzajúc z premisy, že neexistuje zákonný podklad na to, aby okresný súd vo svojom rozhodnutí o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka vôbec o náhrade trov „sťažnostného konania“ rozhodoval, ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodol vo veci výšky náhrady trov konania spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný procesný excés ani zásah do označených práv sťažovateľa. Ústavný súd dospel k presvedčeniu, že napadnuté uznesenie je dostatočne odôvodnené, ústavne udržateľné, nepredstavuje excés z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a praxe všeobecných súdov v obdobných veciach a ako také je potrebné ho považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nemá dôvod ani v tomto prípade zasahovať. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnená námietka o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia nemá opodstatnenie a argumentácia uvedená v ústavnej sťažnosti nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

10. Na tomto základe dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2024

Peter Molnár
predseda senátu